

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ «НА УРОК»

На Урок
освітній проект

7 КЛАС НУШ: ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

ДОБІРКА ПРОЄКТІВ, ВПРАВ, ІГОР ДЛЯ НУШ
НА ОСНОВІ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

2024

ОСВІТНІЙ ПРОЄКТ «НА УРОК»

<https://naurok.com.ua>

ІГРИ ТА ВПРАВИ

«Який я персонаж?»

Запропонуйте учням обрати одного героя чи героїню з твору, який вони прочитали, та приготувати невеличкий виступ-розповідь на тему «Який я персонаж?». У виступ варто включити цікаві факти про героя, його пригоди і ту епоху, про яку учні дізналися з твору. Під час цієї вправи діти вчаться більш повно уявляти час та події, описані в літературному творі, аналізувати й зіставляти важливі факти, продумувати структуру публічного виступу. Для слухачів це теж має хороший ефект: імовірність того, що вони запам'ятають літературний твір і конкретні моменти з нього, значно зростає. Адже тепер в уяві закріпиться стійка асоціація: літературний твір — цікавий виступ когось з однокласників. Також вправа розвиває емоційний інтелект і здатність до емпатії.

«Про що мріє X?»

Запропонуйте дітям створити короткі повчальні історії про взаємини цифр. Наприклад, вони можуть розповідати про те, як дві цифри (наприклад, 8 і 2) посварилися, і почалися втрати для обох сторін ($8-2=6$). А потім цифри знову зустрілися і почали дружити ($8+2=10$). Або можна запропонувати учням поміркувати над запитаннями: «Про що мріє X?», «Навіщо існує cos?», «Якими предметами могли би бути трикутник, коло?». Персоніфікація цифр, математичних символів та елементів допоможе дітям краще запам'ятати конкретні приклади, формули та способи розв'язування задач. Крім того, такі ігри-історії допомагають розрядити навчальну атмосферу, дати перепочити перед новою порцією інформації. Діти вчаться з думкою про те, що наука — ближча, ніж здається. Адже коло, наприклад, асоціюватиметься з тортом та історією, у якій воно фігурувало.

Творчі асоціації

Запропонуйте учням у невеликих групах (3-4 особи) підготувати 10-хвилинні виступи з теми, яку вони зараз проходять. Наприклад: «Один день з життя козака», «Як жилося князям Київської Русі?», «Як змінилися права жінок за останні сто років?». Обов'язкова умова: використання в історіях конкретних історичних дат, подій та героїв. Також можна попросити учнів поставити себе на місце відомих історичних персонажів та подумати над варіантами важливих рішень, які вплинули на хід української чи світової історії. Ця вправа вчить повністю занурюватися в ті чи інші історичні періоди, переосмислювати значення подій, розуміти причинно-наслідкові зв'язки, створює творчі асоціації: епоха — події, людина — епоха.

20 дієслів

На будь-якому уроці запропонуйте кожному учню скласти розповідь на вільну тему, вживаючи, наприклад, не менше 20 дієслів чи прикметників. Або поміркуйте над спільною історією, де будуть використані всі відомі класу синоніми до певного терміну. Можна також проекспериментувати з молодіжним сленгом: пошукайте разом синоніми до слова «класно» та включіть їх в історію.

Чарівний світ природи

Запропонуйте дітям розповісти, яким звіром чи рослиною кожен хотів би бути та чому. Або попросіть їх скласти розповідь про те, якою «чарівною суперсилою» володіє їх улюблена тварина. Можна також запропонувати учням підготувати коротенькі доповіді на тему: «Кого з тих істот, яких вже немає на Землі, ви б хотіли повернути та чому?». Незважаючи на ігрову форму, такі історії сприяють систематизації знань про рослинний і тваринний світ, спонукають до аналізу, творчого підходу та мотивують самостійно дізнаватися цікаві факти, що не входять до програми.

Інтерв'ю з зіркою

Перетворіть урок іноземної на прес-конференцію. Запропонуйте учням уявити себе, наприклад, відомими кінозірками чи спортсменами та поспілкуватися з «журналістами» (їх роль, звісно, зіграють однокласники) про своє минуле, сьогодення та плани на майбутнє. Звичайно ж, іноземною мовою. Умова: використання слів з лексичної теми, яку учні проходять у цей момент. У кожному новому запитанні від «журналіста» та в кожній відповіді від «зірки» мають бути використані мінімум два нових слова з поточної теми. Публічні виступи й підготовка до них допомагають краще запам'ятати та навчитися використовувати нову лексику й мовні конструкції. Крім того, такі вправи дозволяють зрозуміти логіку часових форм і мотивують вживати їх на практиці.

Лекція вдвох

Це лекція, під час якої навчальний матеріал проблемного змісту подається учням у живому діалогічному спілкуванні двох вчителів між собою. Моделюються реальні ситуації обговорення теоретичних питань із різних позицій, які потребують від учнів ухвалення самостійного рішення щодо того, якої точки зору дотримуватися. Діалог вчителів демонструє культуру пошуку спільного вирішення проблеми з залученням у спілкування учнів, які ставлять запитання, формують своє ставлення до обговорюваного матеріалу, показують свій емоційний відгук на те, що відбувається.

Проблемна лекція

Це лекція спирається на логіку послідовно модельованих проблемних ситуацій шляхом постановки проблемних питань чи завдань. Починається лекція з постановки проблеми, яку необхідно вирішити під час викладу навчального матеріалу. Для такої лекції відбираються розділи теми, які є найбільш важливими та найбільш складними для засвоєння учнями. За допомогою проблемних та інформаційних питань, висування гіпотез, їх підтвердження чи спростування, вчитель спонукає учнів до спільного роздуму та дискусії.

Лекція-провокація або лекція із заздальгідь запланованими помилками

Ця лекція розвиває в учнів вміння оперативно аналізувати навчальні ситуації, виступати у ролі експертів, опонентів, рецензентів, знаходити невірну чи неточну інформацію. Підготовка вчителя до лекції полягає в тому, щоби закласти у її зміст певну кількість помилок змістовного, методичного чи поведінкового характеру, що найбільш часто допускаються учнями. Завдання школярів - під час уроку відзначати у зошиті помічені помилки та назвати їх наприкінці лекції. На розбір помилок відводиться 10-15 хвилин.

Аналіз ситуації

Цей метод є надзвичайно корисним при правильному та ефективному його застосуванні. У процесі його використання учні здійснюють самостійний пошук і добір інформації, критично оцінюють її достовірність, аналізують специфіку конкретної ситуації, за якої був створений певний текст, а також погляди його автора. Учні можуть аналізувати:

- нормативно-правові документи;
- статті із періодичних видань;
- статистичні дані;
- історичні джерела;
- художню літературу тощо.

Аналіз ситуації відбувається за схемою:

А) факти: Що відбулося? Хто є учасниками справи? Що ми про них знаємо? Які факти є важливими? Які є другорядними?

Б) проблеми: У чому полягає конфлікт? Яке питання ми повинні вирішити для розв'язання ситуації?

В) аргументи: Якими є ваші аргументи на захист кожної зі сторін ситуації?

Г) рішення: Яким буде рішення зі справи? Якими є причини вашого рішення? Якими можуть бути його наслідки?

«Десять плюс десять»

Запропонуйте школярам обрати будь-який іменник і написати у стовпчик 10 прикметників, які його характеризують. Наприклад, капелюх – великий, зелений, теплий, модний, красивий тощо. Далі вони мають написати в інший стовпчик десять прикметників, які цьому іменнику не відповідають. Але є певне правило – прикметники мають бути з різних сфер сприйняття та не повторювати його ознаки (наприклад, якщо вже вказано «зелений», інший колір зазначати не можна). Насправді – це не так просто, як може здатися на перший погляд, але дуже цікаво та корисно!

«Неймовірна ситуація»

Ця вправа проводиться у групах. Її сенс полягає у моделюванні певних наслідків для людства у разі виникнення неймовірних або вкрай малоїмовірних обставин. Учні можуть вигадати їх самостійно або взяти для роздумів такі ситуації:

- збільшення сили тяжіння Землі вп'ятеро;
- перетворення всіх об'ємних геометричних фігур на плоскі;
- зникнення закінчень у всіх словах української мови;
- зменшення коефіцієнтів тертя всіх речовин на Землі у 20 разів;
- перетворення всіх металів на золото.

На розгляд кожної ситуації відводиться 5-6 хвилин. Вправу можна проводити двома способами:

1. Усім групам пропонується для міркувань одна й та сама ситуація. Команди по черзі представляють свою концепцію, але ідеї повторювати не можна. Якщо оригінальні думки вичерпалися, група вибуває з гри. Перемагає та команда, яка пробуде у грі найдовше.
2. Групам запропоновані для обговорення різні ситуації. Представники кожної команди озвучують по 3-5 ідей, які вони вважають найбільш неординарними.

Під час обговорення запропонуйте школярам обрати найкреативнішу та найцікавішу ідею. Запитайте, в яких життєвих обставинах може знадобитися вміння розмірковувати про «неймовірні ситуації»? А може в їхньому житті щось подібне вже траплялося?

«І все-таки у них багато спільного»

Ця вправа допомагає мозку створювати незвичні комбінації та навчає використовувати «інгредієнти», що знаходяться в різних його секторах. Запропонуйте школярам обрати навмання два іменники, які за змістом не мають між собою нічого спільного. Завдання для дітей – знайти зв'язок між цими поняттями. Наприклад, на запитання «Що спільного між оком та водопровідним краном?» можна відповісти, що:

- за допомогою ока кран можна побачити, за допомогою крана – око вимити;
- те й інше може блищати;
- з них іноді летиться вода.

А якщо ідей немає, можна вигадати абсолютно неймовірну історію, сюжет якої зв'яже ці два слова між собою!

«Веселий архітектор»

Цю вправу можна виконувати індивідуально або у групах. Запропонуйте школярам довільно вибрати та написати 10 слів. Завдання таке: вони мають уявити себе архітектором, до якого звернувся замовник із проханням намалювати ескіз свого будинку. За це він готовий заплатити мільйон гривень (або будь-яку іншу суму, думаючи про яку, школярам буде веселіше працювати). Його умова: в ескізі мають бути фізично представлені всі 10 обраних слів. Малювати можна схематично, але потрібно уявляти, як це могло б виглядати насправді. Переможе той ескіз, в якому будуть логічно представлені всі елементи, нехай і дивним способом!

ПРОЄКТИ

Пошук скарбів

Форма роботи: групова.

Інтеграція: географія, мистецтво.

Етапи реалізації проєкту:

1. Постановка завдання

Мапи – обов'язковий атрибут уроків географії, загалом діти без проблем знаходять на них континенти, річки та озера. Утім, коли справа доходить до мапи корисних копалин, чи інших карт із великою кількістю умовних позначок, діти губляться у цих ромбах, квадратах, колах та стрілочках, що більше схожі на шпигунський шифр, ніж наукові позначки.

Аби навчити дітей розбиратися в умовних позначках на мапі, перетворіть це завдання на веселу гру. Чому б символам і справді не стати секретним шифром, за допомогою якого пірати записали шлях до скарбів?

2. Створення карти скарбів

Попросіть кожного учня або групу дітей намалювати власну мапу. За основу можна взяти територію будь-якого справжнього тропічного острова чи іншої місцевості, використавши (якщо вдасться знайти) дані про розташування реальних річок, гір, корисних копалин тощо.

Учні створюють власне піратське послання, що звучить приблизно так: від високої гори на півдні пройти 1 км на схід, потім ще 2 км через болото, повернути ліворуч коло торфовища, пройти 5 км через ліс, скарб заритий під старим млином.

3. Обмін мапами та пошук скарбів

Коли мапи будуть готові, зберіть малюнки, перемішайте та роздайте учням. Діти читають піратську записку та намагаються відтворити шлях до скарбу. Якщо певні позначки розгадано неправильно, учні підуть не тією дорогою та провалять завдання.

Інший варіант – кожен учень малює власну мапу, але для розгадування діти об'єднуються у групи. Знайти скарб треба якнайшвидше, після чого один із учасників групи може взяти наступну мапу. Виграє той, хто правильно розгадає найбільшу кількість мап.

Яка планета зсередини?

Форма роботи: індивідуальна.

Інтеграція: географія, мистецтво.

Етапи реалізації проєкту:

1. Постановка завдання

Чи знають діти причини таких явищ як виверження вулканів або землетруси? А що таке лава? Якщо відповідь «так» – чудово! Тоді учням відомо, що наша планета складається з шарів, щільність і температура яких, по мірі наближення до центру, істотно змінюються. Аби раз і назавжди запам'ятати, скільки шарів має Земля, попросіть учнів створити модель планети з пап'є-маше.

2. Пошук фактологічного матеріалу

Попросіть дітей вивчити матеріал за темою. Нехай учні знайдуть визначення наступних понять: 1) континентальна кора; 2) океанічна кора; 3) верхня мантія; 4) нижня мантія; 5) зовнішнє ядро; 6) внутрішнє ядро; А) поверхня Мохоровичича; В) розрив Гутенберга; С) розрив Леманн-Буллен. Нехай діти намалюють на папері схему – саме її використають для створення моделі.

Аби поглибити знання учнів, попросіть їх знайти у мережі відповіді на наступні запитання:

- На якій глибині розташовується кожен із шарів, яку має товщину?
- Оскільки жодна людина ніколи не була в центрі Землі, як (завдяки яким науковим методам) людству стало відомо про її будову?
- Яка середня щільність Землі? Яка щільність кори та ядра?
- Із яких шарів складається земна кора?

3. Побудова моделі

Розмеліть у блендері або перетріть звичайний папір, додайте клей, воду та викладіть паперову масу на поверхню сферичного посуду (повітряної кульки). В середині заготовок намалюйте потрібні шари, а можна створити кожен шар окремо (розбірна модель), використовуючи у якості основи кілька посудин різного розміру.

4. Презентація результатів роботи

Із допомогою створених моделей учні демонструють будову Землі та розповідають про особливості тих чи інших шарів.

Чому річка в'ється?

Форма роботи: індивідуальна, групова.

Інтеграція: географія, природознавство.

Етапи реалізації проєкту:

1. Постановка завдання

Чи помічали учні, що деякі ріки течуть рівно, тоді як інші в'ються наче стрічка? Так, інколи форма річок залежить від щільності навколишніх порід, адже воді доводиться обходити перешкоди, утім, наявність певних меандрів точно не поясниш виключно цим. То чому ж річка в'ється?

2. Дослідження мапи

Попросіть школярів розглянути на Google maps такі річки як Уругвай та Ігуасу. У яких ще частинах світу ми можемо знайти подібні річки? Чи є меандри в українських річок? Якщо є, то де? Скажіть дітям, що пошук звивистого річища краще вести у верхів'ї, ближче до витоку.

3. Дослідження питання

Попросіть учнів дослідити матеріали у мережі та переглянути пропоноване відео. Завдяки яким природним процесам змінюється річище, чому звивистий потік із часом знову може вирівнятися? Як утворюються лісові озера біля меандрових річок?

Нехай учні намалюють схему, що покаже різні етапи формування річища, або створять модель із ґрунту, води та піску, на прикладі якої можна продемонструвати вплив течії на річкові береги.

4. Презентація результатів проєкту

Діти готують виступи з презентаціями, під час яких своїми словами викладають вивчену інформацію, пояснюють ті чи інші процеси, наводять докази.

У чому полягають переваги використання рідної мови?

Тип роботи: групова, індивідуальна.

Тривалість: від 2 тижнів до місяця.

Інтеграція: українська мова, історія.

Хід роботи:

1. Постановка завдання. На перший погляд може здатися, що мова ніяк не пов'язана з економікою. Але чи справді це так? Національний менталітет і характер, які проявляються якраз у мові, мають істотний вплив на звичаї хазяйнування, а отже і на економіку. До того ж існують і безпосередні зв'язки мови та добробуту. Запропонуйте дітям цікавий проєкт, який допоможе побачити все наочно.

2. Ідеалізм проти матеріалізму. Теза «мова не нагодує» витікає з уявлення про те, що матеріальні речі значно важливіші за нематеріальні. Їх можна відчути, продати, купити, тоді як ідеали або нематеріальні поняття є другорядними. Утім, саме нематеріальні речі, такі як солідарність, чітке уявлення про вектор геополітичного розвитку, ставлення до подій минулого, нерідко стають ключовими в економічному розвитку.

Запропонуйте дітям переглянути пізнавальне відео від Дениса Казанського, де він розповідає про те, як країнам Балтії вдалося подолати пострадянські злидні та стати найуспішнішими серед держав колишнього СРСР. Після перегляду (перегляд і аналіз може бути домашнім завданням) обговоріть ролик і визначте ключові фактори, які дозволили Литві, Латвії та Естонії здійснити економічний прорив. Обговоріть із дітьми значення і вплив на економічне зростання наступних факторів і рішень: декомунізація, заборона комуністичної партії, вибір чіткого західного вектору, лібералізація, інвестиційний клімат, консерватизм, нелюбов до «куркулів»/багатіїв, які «не можуть бути хорошими», свобода.

3. Які переваги дає використання рідної мови? Нехай діти подумают, яку вигоду або економію може отримати держава від використання української мови. На цьому етапі діти можуть працювати як у класі (у форматі мозкового штурму), так і вдома (можна звертатися із запитаннями до батьків чи шукати інформацію в мережі).

Запропонуйте учням кілька сфер, у яких можна знайти неабиякі переваги. Наприклад:

- **Що мова дає народу в політичному плані?**

Прив'язує до певного культурного простору. Сприяє чіткій самоідентифікації. Стає маркером, за яким можна швидко знайти «своїх» (письменників, співаків, однодумців, тощо). Робить політичні кордони більш очевидними. Згуртовує діаспори.

- **Що мова дає у плані безпеки?**

Ускладнює ведення ворожої пропаганди. Полегшує виявлення ворожих наративів, інформаційних вірусів. Підвищує лояльність населення до держави. Ускладнює сам факт агресії, оскільки робить її менш легітимною в очах населення та світової спільноти.

- **Що мова дає економічно?**

Формує національний ринок (фільмів, книг, музики, телепередач). Посилує позиції українських видавництв (кошти з публікацій ідуть у бюджет України). Мовні квоти дозволяють українській музиці розвиватись. Як результат, створюються цілі галузі, що обслуговують музичну індустрію, костюмери, дизайнери, хореографи, піарники та інші отримують роботу. Дозволяє іноземним компаніям (Ютуб, Фейсбук, Нетфлікс) виділити Україну як окремий ринок, а отже відкрити тут свої офіси, які також платитимуть податки та покращуватимуть можливість роботи для українців на цих сервісах.

- **Що дає мова у плані культури?**

Дозволяє вести політику «м'якого впливу». Підвищує впізнаваність країни у світі. Робить співпрацю з українськими письменниками, співаками режисерами, інститутами більш затребуваними в інших країнах.

4. Підсумки та презентація. Аби переконатися, що діти дійсно зрозуміли тему, об'єднайте їх у групи та запропонуйте знайти в українській чи світовій історії яскравий приклад важливості мови та переконань для економічного розвитку.

Створюємо комікс

Мета: відпрацювати навички аналізу художніх творів.

Предмет/інтеграція: українська мова та література, мистецтво.

Тип роботи: Групова.

Тривалість: 1 заняття / домашнє завдання.

Хід роботи:

1. Запропонуйте дітям обрати книгу з програми за 5 (6) клас («Тисяча і одна ніч», «Книга джунглів», «Пригоди Тома Соєра» тощо) та перетворити їх на комікс або розкадровку для мультика.

2. Оскільки створення коміксу – велика й копітка робота, залучити до неї доведеться весь клас. Таким чином, загальна кількість аркушів не може бути більшою ніж кількість дітей. Також варто врахувати, що кожен лист коміксу має кілька сцен та «вікон», тож не варто давати одному школяру для виконання одного аркуша.

3. Припустимо, у вашому коміксі 30 сторінок. Які сцени/діалоги обрати, аби передати сенс книги чи казки?

4. На цьому етапі дітям доведеться застосувати свої аналітичні здібності та знання драматургії (зав'язка, розвиток, кульмінація, кінцівка), аби зрозуміти, які сцени є ключовими та мають увійти у комікс обов'язково, а які можна скоротити або викинути.

5. Оберіть додаткові епізоди, які підкреслять події основних. Розподіліть їх між дітьми.

6. Об'єднайте дітей у групи, кожна з яких працюватиме над певною частиною історії – зав'язкою, розвитком, кульмінацією та кінцівкою.

7. Визначте візуальний стиль коміксу.

8. По завершенню роботи можна зшити аркуші та створити справжню книгу.

Очікувані результати: Діти на практиці дізнаються, наскільки важливою є структура твору. Вони вчитимуться аналізувати композицію творів, виділяти ключові епізоди та поворотні моменти.

Цікава подорож

Форма роботи: групова (до 6 учасників) або індивідуальна.

Інтеграція: англійська мова, українська мова, навчальні предмети природничої освітньої галузі.

Тривалість: 2 уроки.

Етапи реалізації проєкту:

1. Об'єднання дітей у групи.

Учні об'єднуються у групи. Кожна команда обирає по одному материкау Землі.

2. Підготовка до роботи.

Команди шукають в інтернеті інформацію про тваринний світ обраного материка та виписують ключові відомості. Наприклад, «Africa is home to many of the world's most famous fauna in human culture such as lions, rhinos, cheetahs, giraffes, hippos, leopards, zebras, African elephants among many others». Усього має вийти 6-7 речень. Їх потрібно записати мовою оригіналу – англійською, та у перекладі – українською. Далі учні мають знайти кілька зображень тварин та створити з них колаж. Для цього можна скористатися простими онлайн-програмами, наприклад, Canva.

Альтернатива: діти можуть схематично зобразити контури материка, роздрукувати зображення тварин та наклеїти на плакат.

3. Презентація виконаного проєкту.

Кожна група презентує класу власний колаж під час Zoom-зустрічі. Усі учасники команди по черзі говорять по одному реченню про тваринний світ материка, які виписали з інтернет-джерел. Зауважте, що спершу має прозвучати речення англійською мовою, а потім – переклад.

4. Обговорення.

Після презентації колажів учні разом із педагогом дискутують стосовно того, як діти можуть подбати про збереження фауни Землі. Учитель має підвести учнів до того, що діти, так само як і дорослі, мають дбати про екологію та піклуватися про звірів.

Очікувані результати: учні більше про тваринний світ материків, вивчать нову лексику, навчаться створювати колажі, отримають навички командної роботи.

Звідки береться суспільний добробут?

Мета: створення комплексного уявлення про добробут, економіку та заробляння грошей.

Предмет/інтеграція: здоров'я, безпека та добробут, математика.

Тип роботи: Групова.

Тривалість: 20 хв – 1 заняття.

Хід роботи:

Аби покращити фінансову грамотність учнів, програмою 5 класу передбачено проведення мозкового штурму або опитування, присвяченого складникам добробуту та якості життя українців.

1. Запропонуйте дітям створити куц слів-асоціацій зі словами «добробут» та «якість життя» (економія, робота, освіта, професія, довіра, порядність, бізнес, податки, пенсії, закони, суди, поліція, банки, торгівля, право власності, винаходи, імідж, мова, солідарність, взаємні інтереси, гроші тощо). Нехай діти знайдуть якомога більше слів та аргументують, чому обрали саме їх.

2. Запитайте, як усі ці поняття впливають на добробут. Наприклад, нехай діти подумают над тим, яким чином впливає на процвітання держави довіра.

3. Нехай діти спробують скласти щось, на кшталт піраміди Маслоу зі слів, які самі назвали. Внизу мають бути базові поняття – безпека, чесні суди, освіта, а вище ті, що з'являються за їх наявності – інвестиції, винаходи.

Очікувані результати: Діти краще розуміють вагу зусиль, докладених дорослими для отримання доходів; вчаться фінансової грамотності.

Смачний бізнес-план

Мета: використати знання з математики та інформатики на практиці; навчити учнів планувати дії; розвивати логіку, критичне і креативне мислення.

Предмет/інтеграція: математика, інформатика.

Тип роботи: Групова / індивідуальна.

Тривалість: 1 заняття / домашня робота.

Хід роботи:

Карантинні обмеження створили великі можливості для сервісів доставки. То чому б учням не поміркувати над тим, які послуги й товари можна замовляти через інтернет та як саме надавати ці послуги.

1. Нехай діти оберуть нішу і тип послуг, які бажають надавати. Чому ця галузь/товар перспективні? Чи є конкуренція? Наскільки великий ринок? У чому унікальність вашої послуги?
2. Де і як відбудуватиметься просування продукту чи послуги. Через соцмережі, за допомогою реклами в місті чи через відомих блогерів?
3. Хто чи що може загрожувати стабільному функціонуванню бізнесу?
4. Діти мають спробувати розробити бюджет компанії на півроку. Зауважте, що до нього мають входити первинні, щомісячні та екстрені витрати.
5. Після бюджету можна розробляти графік запуску бізнесу. Коли закупити матеріали, хто відповідатиме за це, коли і де випустити продукцію на ринок?
6. Група оформляє свої розрахунки у вигляді простої інфографіки або таблиці.
7. Учні захищають та обґрунтовують бізнес-план перед класом.

Очікувані результати: Діти вчаться оцінювати перспективність справи, її ризики, а також помічати нові можливості. Вони отримують навички довгострокового планування, застосовують математику на практиці, навчаються відстоювати свою точку зору та підкріплювати її розрахунками.

Тренінг з медіації

Мета: навчити дітей уважно слухати одне одного, виявляти емоційні потреби однокласників та вирішувати конфлікти мирним шляхом.

Предмет/інтеграція: етика, здоров'я безпека та добробут.

Тип роботи: Групова.

Тривалість: 1 заняття.

Хід роботи:

Оскільки програма курсу «Здоров'я, безпека та добробут» передбачає такі види діяльності, як «розробка стратегії подолання булінгу й кібербулінгу» та «моделювання ситуацій вирішення конфліктів, примирення учасників», запропонуйте учням виконати вправу «Акваріум» із елементами медіації.

1. Візьміть для розбору певний конфлікт. Як реальну суперечку у класі, так і просто відомий вам кейс або випадок.
2. Нехай учень або пара учнів візьмуть на себе роль однієї конфліктної сторони, а інша пара – другої. Ще два учні мають стати медіаторами, які під час бесіди виконують роль модераторів та дають зворотний зв'язок.

3. Розіграйте ситуацію, у якій обидві сторони погодилися на прямий діалог, який має стати шляхом до примирення.
 4. Сторони конфлікту мають максимально вжитись у роль та спробувати донести власні потреби, позицію та інтереси. Завдання медіаторів – стояти «над конфліктом», виявляти неочевидні для сторін потреби та намагатися налагодити контакт між ними. При цьому варто всіляко уникати бажання стати на сторону однієї зі сторін і солідарності з нею.
 5. Коли конфлікт буде вирішено, слухачі та речники міняються місцями, аби кожен міг відчувати конфлікт і зовні і зсередини.
 6. По завершенню вправи всі спостерігачі можуть висловитись як що до сторін конфлікту, так і помилок у методах, якими медіатори намагались виправити ситуацію.
- Очікувані результати:** Діти вчаться успішно розв'язувати суперечки.

Інтерактивна екскурсія

Мета: навчити дітей класифікувати візуальний матеріал; допомогти зрозуміти структуру традиційного українського суспільства, місце і важливість ремесел у стародавньому селі.

Предмет/інтеграція: Вступ до історії України та громадянської освіти, мистецтво.

Тип роботи: Групова.

Тривалість: 1-2 заняття.

Хід роботи:

1. Об'єднайте дітей у дві або чотири групи (парна кількість).
2. Використовуючи сайт [«Музеї України просто неба»](#) запропонуйте учням вивчити територію музею. При цьому кожна група досліджує свій музей.
3. Тепер нехай учні оберуть відправну точку та створять перелік завдань для дітей іншої групи. Наприклад:
 - Група починає в центрі музею, коло великої церкви.
 - Завдання №1. Зайти у будівлю. Поглянути направо. Знайти предмет у позолоченій рамі. Що це? Як це було зроблено?
 - Завдання №2. Знайти оселю майстра, який міг би створити такий предмет.
 - Завдання №3. Зайти в дім різьбяр по дереву та знайти найбільший предмет на столі. Що це? Знайти оселю в музеї, яка пов'язана з цим предметом.

Діти створюють низку завдань за схожою схемою. Бажано, аби всі вони були пов'язані з певними навчальними темами, як-то визначення народних промислів, мистецьких стилів, ремесел. Робота зі створення завдань може стати творчим домашнім завданням.

4. Діти, які створюють квест, обирають серед себе людину, котра слідкуватиме за поступовою видачею завдань гравцям. Це робиться для того, аби підказки з наступних завдань не були прочитані передчасно.

5. Групи обмінюються списками завдань та проходять квести один одного.

Очікувані результати: Діти вивчають передбачені програмою теми, як-то: «Народне і професійне мистецтво», «Засоби виразності», «Різновиди образотворчого мистецтва (графіка, живопис, скульптура, декоративно-ужиткове мистецтво тощо)». Вчаться створювати цікаві навчальні завдання, класифікувати предмети декоративно-ужиткового мистецтва, розрізняти ремесла та промисли, знайомляться з традиційною культурою українців.

